

Jak karmić dziecko, gdy matka nie może mu podać piersi?

Najstarszą i najlepiej znaną alternatywną metodą podawania mleka niemowlakom jest oczywiście butelka ze smoczkiem. Na pozór jest to metoda idealna. Tak wydawało się przez lata. Tajemnicą było tylko, dlaczego dziecko, które dostawało butelkę dość szybko przestawało ssać pierś.

"Rozleniwiło się" - mówiły matki. I miały rację. Sposób ssania butelkowego smoczka jest zupełnie inny niż prawidłowe, skuteczne ssanie piersi. Od czasu, kiedy to odkryto wiemy na czym polega prawidłowe ssanie i wiemy dlaczego butelka je skutecznie zaburza. Dziecko ssąc smoczek pracuje głównie dżiąsłami, a język cofa i używa go do wypychania smoczka, gdy nie chce ssać. Przy ssaniu piersi to właśnie język spełnia kluczową rolę w pobieraniu pokarmu, pomagają mu mięśnie szczęki i żuchwy. Dolne dżiąsła są pokryte językiem i nie biorą udziału w ssaniu. Jeśli dziecko ssące przez jakiś czas butelkę przystawimy do piersi, będzie ją chwytalo płytko, pobór pokarmu będzie tylko częściowy, a mama będzie odczuwała nieprzyjemny ból ściskanych dżiąsłami brodawek.

Wobec powyższych kłopotów zostały opracowane alternatywne sposoby karmienia, które nie zaburzają mechanizmu ssania piersi. Są to:

- łyżeczka, pipetka - dobre do podawania niewielkich ilości pokarmu słabym, chorym noworodkom. W pozycji półpionowej podaje się pokarm na język dziecka.
- kubeczek, kieliszek (jak od leków) - przy odrobinie wprawy można podać sporą ilość mleka nawet małemu niemowlęciu; wykorzystuje się do karmienia w przypadku płaskich/wklęsłych brodawek, krótkich okresów niekarmienia bezpośrednio z piersi np. z powodu leków, zabiegów, operacji; metoda chętnie wykorzystywana na oddziałach szpitalnych ze względu na dostępność kieliszków i możliwość sterylizacji. Dziecko musi być trzymane w pozycji półpionowej, kieliszek przytykamy do dolnej wargi, tak żeby dziecko objęło nią brzeg kieliszka. Spijanie mleka wiąże się z pracą języka. Jedne dzieci trzymają język nad brzegiem kieliszka, inne pod spodem razem z dolną wargą. Trzeba wypróbować jak lepiej wychodzi. Można delikatnie przechylać kieliszek, aby pokarm dosięgał górnej powierzchni języka.
- palec i strzykawka z miękkim końcem (końcówki oferuje MEDELA)
- palec i strzykawka z drenem do karmienia noworodków (dreny produkuje Galmed)

Obie metody są wykorzystywane wtedy, gdy przy okazji dokarmiania chcemy ćwiczyć prawidłowe ssanie. Zawsze u dzieci z nieprawidłowym mechanizmem ssania, zawsze po przejściach z butelkami, kapturkami itp. Jest to wysoce skuteczna metoda przywracająca prawidłowe ssanie. Za dobre ssanie palca dziecko dostaje natychmiastową nagrodę w postaci mleka. Dlatego nauka jest łatwa i skuteczna. Palec mamy lub taty musi być dobrze umyty. Palec innej osoby np. pielęgniarki musi być w jałowej rękawiczce gumowej. Rozpoczynając karmienie trzeba pobudzić dziecko do szerokiego otworzenia buzi. W tym celu dotykamy ust dziecka opuszką palca, raz górnej raz dolnej wargi. Gdy dziecko otworzy szeroko buzię i położy język pokrywając nim dolne dżiąsła i wargę, podajemy do ssania palec wsuwając go głęboko po języku. Opuszką palca skierowaną do góry wyczuwamy drobniutkie jak ziarnka pieprzu chrząstki na podniebieniu, za opuszką jest już jama gardła. Patrząc z zewnątrz w buzię dziecka mieści się palec dorosłego prawie do końca drugiego paliczka. Płytsze podawanie palca będzie jedynie utrwalalo złe nawyki. Niemowlęta chętnie ssą palec. Jeśli nie, to trzeba je trochę pobudzić łaskoczac opuszką palca w podniebieniu. Po kilkunastu ruchach ssących "na pusto" dopiero wsuwamy w kącik ust końcówkę lub dren pełnej mleka strzykawki. Dren nie powinien sięgać dalej niż palec. Albo dziecko samo ściga mleko ze strzykawki ssac mocno palec albo powolutku popychamy tłok, aby mu pomóc opróżnić strzykawkę. Dobrze mieć drugą strzykawkę i zmiany dokonywać poprzez wymianę strzykawk bez wyjmowania palca z ust dziecka.

- system uzupełniający SNS (MEDELA) - został skonstruowany dla celów relaksacji (przywrócenia wytwarzania pokarmu) oraz dla dzieci, które muszą być dokarmiane na stałe, a matki chcą jak najdłużej utrzymać karmienie piersią. System składa się z pojemniczka na mleko i rurki, którą umieszcza się w ustach dziecka razem z piersią. Dziecko ssie pierś, pobudza produkcję mleka u mamy, ćwiczy ssanie i jest dokarmiane. Można stosować wtedy, gdy dziecko na pewno dobrze ssie. Wygodne dla dzieci adoptowanych, dla dzieci po długich pobytach w szpitalu i innych sytuacjach nie dających szans na odbudowanie pełnej laktacji. Widziałam już takie systemy zrobione własnoręcznie przez tatusiów i działały bez zarzutu. Magdalena Nehring - Gugulska